

12. Конкретні приклади оновлення змісту навчальних дисциплін

Однією із підстав оновлення змісту освітніх компонент на третьому (освітньо-науковому) рівні підготовки фахівців за ОНП «Екологія» є включення у навчальні матеріали, які відображують новітні напрацювання у галузі відповідних наук.

Прикладом цього може бути формування змісту освітньої компоненти «Популяційна екологія рослин». Так при вивченні теми «Види рослин в умовах оптимуму і еколого-фітоценотичного стресу» та питання «Морфологічна мінливість і пластичність як вираз адаптаційних і стресових реакцій» в останні навчальні матеріали включено новітні факти, отримані за результатами дисертаційних досліджень І.В. Зубцової (2020 р.) та Л.В. Кравчук (2021 р.) щодо формування морфоадаптацій у найбільш поширених лікарських рослин, відповідно, Кролевецько-Глухівського та Шосткинського геоботанічного районів. Особлива увага при цьому приділена результатам порівняння, на основі використання оригінальної методики, вираженості в популяціях морфологічної мінливості та пластичності. Окрім того, при розгляді цього питання, передбачене знайомство із запропонованим Л.В. Кравчук показником: Реалізований потенціал морфологічних адаптацій (РРМА), який дозволяє здійснювати порівняльну оцінку прояву в популяціях морфоадаптаційних процесів.

Викладання фахових дисциплін потребує постійного приведення у відповідність змісту освітніх компонент нормативним, законодавчим актам державного та міжнародного рівнів.

Зокрема, матеріал дисципліни «Біосозологія» при вивченні теми «Збереження біорізноманіття» та наданні інформації про види із міжнародним природоохоронним статусом, постійно адаптується до даних «Червоного списку МСОП», тому як перелік видів, включених до нього, корегується декілька разів протягом кожного року. Наразі маємо третє оновлення «Червоного списку МСОП» за 2021 рік. (<https://www.iucnredlist.org>).

При розгляді у межах цієї ж теми питання про природно-заповідний фонд України дані про кількість територій та об'єктів ПЗФ України загалом постійно адаптуються до офіційних даних Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України (https://drive.google.com/file/d/16SGdHblGV_k4zMg4nNDTT-0I3IdfczqV/view), а дані про природно-заповідний фонд Сумської області – до інформації Департаменту захисту довкілля та енергетики Сумської ОДА (https://drive.google.com/file/d/16SGdHblGV_k4zMg4nNDTT-0I3IdfczqV/view), яка зазвичай оновлюється декілька разів на рік.

ОК 4. МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ, що реалізується у межах ОНП «Екологія» на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти (доктор філософії) на 2021-2022 н.р. зазнала наступних змін та доповнень, відповідно до пропозицій стейкхолдерів і зауважень Гаранта та членів робочої групи ОНП:

1. До лекційного курсу (тема 3, п.6) добавлено питання про «Особливості наукових досліджень в екології», зокрема, що стосуються рослинних об'єктів.
2. До практичних занять (тема 4) включено питання «Освоєння методики проведення лабораторних досліджень», зокрема, що стосується освоєння методики полімеразної ланцюгової реакції (ПЛР аналізу) для досліджень з екології.
3. «Навчальні ресурси» розширено новими виданнями щодо наукових досліджень в екології, зокрема до «Основних джерел» включено такі підручники – А) Клименко М.О., Петрук В.Г., Мокін В.Б., Вознюк Н.М.Методологія та організація наукових досліджень (в екології): підручник. – Херсон: ПП «Олді-Плюс», 2019. – 474 с.; Б) Медвідь В.Ю., Данько Ю.І., Коблянська І.І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях: навчальний посібник. – Суми: Університетська книга, 2020. – 219 с.